

Politik Bilim

Hüznü Paylaşanlar ve Bir Soru: 'Hürkuş' İsviçre Yapımı Pilatus PC-9'mu?

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

**Savunma teknolojilerinde yetkinleşmemiz ve
bu coğrafyadaki varlığımızı onurumuzla sürdürebilmemiz için
yıllarını veren Dr. Faruk Yarman'a dost selamlarım ve sevgilerimle...**

CBT okuyucularından 'Hürkuş' ya da *Hüzne Dâir* başlıklı yazımla ilgili mektuplar aldım. Özeti: Hüznün, isyan ama yine de umut... Demiryolculuğumuzun tarihini, o süreçte yaşananları araştırarak, bulgularını kitaplaştırarak, demiryollarına olan tutkusunu ete kemiğe büründüren ama araştırdıkça, yazdıkça da hüznülenen Ümit Sariaslan'ın mektubundan birkaç satırla okumaya başlayalım o duygular yumağını:

"...Kafasının göklerini mavileştirmeyi, beynin kanatlarını özgürleştirmeyi unutmuş, aklını başkalarının mültezimliğine teslim etmiş bir [topluluktan] gür ve gümrak bir düşün ve eylem beklenebilir mi? ...Beklenmeyeceği yazının başlığında gizlidir. ...Ama, her türlü çile ve çekiye, çirkinlik ve teslimiyetçiliğe, akıl ve izan dışılığına karşın, hüznüle giyinik olsa da gerçek, umut kanat çırpıp geliyor böyle. Yazının göklerinden."

Savunma sanayiimizdeki teknolojik gelişime yaptığı katkılarla tanınan ve benim de o niteliğinden dolayı tanıdığım eski bir dosttan birkaç satır: *"...Nuri Demirağ'ın çalışmalarının uçak yapmanın yanında havacılık sevgisini yaymak açısından da çok önemli bir boyutu var. Ayrıca Vecihi Hürkuş'un fedakâr çabalarının zaman açısından Demirağ'dan önceliği var. Zaten TAI'nin 'Hürkuş'u da adını bu öncüden alıyor. ...Çok haklı olarak Brezilya ve Embraer'i anmışsın. Ben de Kore ve KAI'yi [Korea Aerospace Industries Ltd.] belirtmek istiyorum. Büyük bir olasılıkla başvurduğun yılda Kore yer almıyordur bile. Çok ilginç (ve bir yazı değil kitap konusu olacak strateji ve uygulamalar sonucunda) ...havacılık alanında KAI, ana muharebe tankı alanında Hyundai-ROTEM bize teknoloji kaynağı olarak geliyor!"*

Bu hafta da bir başka deneyim alanını öğreneceğiniz Müfit Akyos şunları yazmış: *"...sözünü ettiğiniz ...havacılık yıllığını yıllar önce bana da göstermişsiniz. Ben de yeri geldikçe bu kaynağa gönderme yapıp, kendi deneyimlerimle birleştirerek bazen hüznü bazen tepki dolu sunuşlarımda kullanmıştım. ...TAI'de çalıştığım yıllarda (1986-1991), CASA Hafif Nakliye Uçağı'nın İspanya'dan alınan lisansla TAI'de üretilmesine karar verilmesi sonrası, CASA'nın Sevilla ve Cadiz'deki tesislerine kısa bir eğitim için gönderildiğimde, tesislerin kapısında 1936 [yazdığını görünce] sizi ve gösterdiğiniz almanağı anımsamış ve yanılmıyorsam bu gözlemimi sizinle de paylaşmıştım. Yaklaşık aynı dönemlerde havacılık alanına giren iki ülkeden Türkiye'nin yıllar sonra İspanya'dan pek de ahım şahım olmayan bir uçağın lisansını alması yazınız için daha iyi bir örnek olabilirdi sanırım. Bu örneği vermiş olsaydınız bile 'bu ülkenin halkı bu bilgilerden haberdar olur da biraz hüznülenir mi acaba?' sorunuzun yanıtı değişmezdi elbette."*

Teknoloji dünyamızın yakından tanıdığı Ali Akurgal diyor ki: *"...O resmi görünce beni de aynı duygular kaplamıştı. Ben [de, konuyu] 'Netaşlılar' yazışma grubuna duyurdum. Başlık da '1935'e geri döndük' idi. ...Bu arada Nuri Demirağ'ın torunu olan Bilge Kum hanımefendiye de yazdım, o da tatilden döndüğünde eski evraklar arasından arayıp, Hürkuş'a henüz verilmemiş olan ama dedesinin Nu- serisi uçakları için aldığı 'uçak üretilebilir' sertifikasının kopyasını yollayacak..."*

Bunlar hüznün, umut, isyan; ama bir de adı bende saklı bir okuyucumuzun çarpıcı bir sorusu var: *“Tusaş tarafından 'temel eğitim uçağı' olarak geliştirildiğı iddia edilen ve 'Hürkuş' adı verilen uçak İsviçre yapımı Pilatus PC-9 uçağıdır. İsviçreli üretici halen faaldir ancak bildiğim kadarıyla PC-9 modeli artık üretilmemektedir. TUSAŞ bunun nesini geliştirmiş?”* Okuyucumuzun sorusu bu; bu sorunun yanıtını biz de merakla bekliyoruz...

CBT. 10 Ağustos 2012